

Bilag I.

Høvelbaarne Herr Generalkrigskommissær, Borgmester v. Schmidtén,
Kommandør af Dbrg. og Domb.

Da jeg, som foreløbig Formand for Valgbestyrelsen i Aarhus Amts 2den Valgkreds, har forestaaet Forberedelsen til Valghandlingen i Aarhus den 26de Juli, anser jeg det rigtigst at meddele nogle Oplysninger angaaende Spørgsmaalet om Forlægningen af den skriftlige Afstemning til Søndre Bysskole, og hvad dermed staar i Forbindelse.

Umiddelbart efterat Valgbestyrelsen var valgt, blev det foreslaaet og af Valgbestyrelsen bestemt, at den skriftlige Afstemning, hvis saadan forlangtes, skulde foregaa i den tæt Syd for Rådhuset beliggende nye Søndre Bysskole.

De Grunde, der bestemte Valgbestyrelsen hertil, vare: at der ved tidligere Valg stadig klagedes over, at Krængslen gjorde det vanskeligt for ældre Folk dels at komme ind i Rådhuset, hvortil der kun er een Indgang, dels at komme til de forskellige Borde langs Væggene, der altid i en overordentlig Grad vare belemrede med Folk, at der ligeledes ved tidligere Valg viste sig en saa stærk Støv og Træl i det store Rum, at Dopholdet der 8 à 10 Limer var næsten uubholdeligt, at det antoges lettere for alle Valgerne at komme til deres respektive Protokoller i Bysskolens Lokaler, hvor Landets Lister — 6 Stykker — førtes i Gymnastikhuset, der havde Bræddegulv og 2 Indgange, samt Byens Lister i Hovedbygningen med 4 Hovedindgange og det dobbelte Antal Indgangsdøre til Klasseværelserne fra Hovedgangene. Denne Fordeling af Lokalerne til Land og By skete tillige af praktiske Grunde, fordi Landvælgerne ved at benytte Gymnastikhuset undgik alle Trappegange, hvorpaa de ikke ere vante at bevæge sig. Medlemmerne af Valgbestyrelsen for Landkommunerne tilfornordnede Kjøbstads-Protokolførerne et Medlem fra Landet for hver Valgliste og omvendt — Alt for at undgaa enhver som helst Grund til Mistanke.

Det blev strax i Beskjendtgjørelsen om Valget tilkjendegivet, at eventuel skriftlig Afstemning skulde foregaa i Søndre Bysskole, samt desuden paa selve Valgdagen, umiddelbart efter Raaringen og Forlangendet om skriftlig Afstemning, ligeledes høit og lydeligt mundtligt beskjendtgjort fra Valgtribunen, ledtaget af Oplysning om Aldgangen, der var betegnet ved Faner, ved skriftlige Opslag, ved posterede Betjente, der underrettede endnu Ubekjendte, saa det var umuligt for Nogen at tage fejl, og jeg tør antage, at intetsteds kan være gjort Mere for Lydelighed og Bequemmelighed.

Det er notorisk, at Vælgermassen ogsaa strax forlod Rådhuset og fulgte Valgbestyrelsen til Bysskolen, samt at Rådhuset stod fuldstændig tomt under den skriftlige Afstemning. Først da, efter Afstemningen, Valgbestyrelsen samlet begav sig tilbage til Raaringsstedet med Protokollerne, fulgte Vælgermassen med, og det viste sig her, at Opfordringen til dem, der mulig endnu vilde stemme, fr. Valglovens § 42, kun blev efterkommet af ganske Enkelte.

At de stedlige Forhold paa Bysskolens Grund ogsaa vare heldige, navnlig ved dens Beliggenhed ud mod 3 Gader med 2 Hovedindgange fra den ene Gade og 2 store Indtjæringsporte fra de 2 andre Gader, er kun en Bemærkning, jeg tillader mig til Oplysning for dem, der saane Kjendskab til de stedlige Forhold.

Efterat have meddelt Foranstaaende som nærmest vedkommende mig og min Stilling til Sagen som midlertidig Formand for Valgbestyrelsen, skal jeg tillade mig endnu at henlede Opmærksomheden paa den i vedlagte Exemplar af Aarhus Amtstidende indrykkede Opfordring til Alle om at meddele, hvorvidt „noget Forkert" maatte vides at være passeret ved Valgene etc., hvilken, saavidt mig bekjendt, er bleven uden Følge. Ligesaa lidt er der enten direkte eller indirekte kommen til min Kundskab nogen Klage over, at Forlægningen af den navnlig Afstemning har bevirket, at en Vælger ikke er kommen til at afgive sin Stemme.

Endelig tilføjer jeg, at jeg, som Formand for Byraadet, Dagen efter Valget overlob Bysskoleforstander Bjørndak med 2 af hans Stillere paa Borgmestertokoret at gennemse samtlige Valgprotokoller m. v. for at forvise sig om, at Alt var i Orden.

Aarhus, den 20de August 1881.

Erhbødigst
E s m a n u.